

[Udenrigsministeren]

tager stilling til indholdet af private firmaers pressemeddelelser. Som det imidlertid vil være fremgået af ovenstående, svarer de i pressemeddelelsen indeholdte oplysninger og synspunkter af politisk karakter ikke til Danmarks holdning.

Spm. nr. S 302

Til *undervisningsministeren* (16/3 84) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at de videnskabetiske komiteer, som er oprettet i henhold til Helsinki II-deklarationen, er private organisationer i hvert fald i den forstand, at de ikke er underkastet offentlighedslovens bestemmelser?«

Begrundelse

De videnskabetiske komiteer, som bl.a. består af ikke-videnskabelige medlemmer udpeget af kommuner og amtskommuner, skulle være offentlighedens kontrolinstans i forbindelse med biomedicinske forsøg med mennesker.

Imidlertid er de underkastet en meget vidtgående tavshedspligt, og forsøg på at få indblik i de projekter, de behandler, bliver afvist med den begrundelse, at de er private organisationer, som ikke er underkastet offentlighedsloven.

Dette er f.eks. sket i forbindelse med VS' forberedelse af et beslutningsforslag om en tænkepause med hensyn til nyere biomedicinsk teknologi som f.eks. reagensglasbefrugtning. Det forekommer paradoksalt både på baggrund af komiteernes funktion som offentlighedens garant og på baggrund af ofte gentagne udtalelser fra formanden for Den centrale videnskabetiske komité, professor Povl Riis, om det ønskelige i en bred offentlig debat og om komiteernes sagsbehandling i fuld åbenhed.

Svar (26/3 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

De videnskabetiske komiteer i Danmark, både de 7 regionale og Den centrale videnskabetiske komité, er oprettet i henhold til Helsinki Deklaration II på initiativ af Den alm. danske Lægeforening. Deklarationen er oprindeligt udformet på initiativ af Verdenslægeorganisationen i 1975. Med Verdens-

sundhedsorganisationen (WHO) og Rådet for de internationale medicinsk-videnskabelige Organisationers (CIOMS) fælles anbefaling af et videnskabetisk komitéssystem i 1982 har deklARATIONEN og et tilhørende komitéssystem fået en høj såvel international som national status, også selv om komitésystemet og anvendelsen af Helsinki Deklaration II i det enkelte land ikke hviler på national lovgivning.

Det er ikke formelt afklaret, hvilken status komiteerne har i relation til offentlighedsloven. I Den centrale videnskabetiske komité, hvis sekretariat ligger i forskningssekretariatet, har man – hvad angår de konkrete forsøgsplaner, der indsendes til behandling i komiteerne – anvendt principperne i offentlighedsloven og fulgt den praksis, forskningssekretariatet har fastlagt i relation til forskningsrådsstøttede projekter. Undtagelsesbestemmelser, der især påberåbes, er lovens § 2, stk. 1, nr. 1 (oplysninger om personlige og økonomiske forhold), og § 2, stk. 2, nr. 4 (beskyttelse af andre interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet).

Alle væsentlige principielle spørgsmål, der har været berørt af komiteerne i beretningsåret, har været omtalt i de årlige beretninger. Desuden har komiteerne offentliggjort en svarskrivelse, hvor en sådan offentliggørelse har været ønsket udefra. Inden offentliggørelsen har man – ifølge forskningssekretariatets praksis – forespurgt de projektansvarlige, om de med støtte i offentlighedsloven havde indvendinger herimod.

Et eksempel herpå er den offentliggørelse af svarskrivelsen vedrørende »Undersøgelser over den humane implantation«, altså forsøg, der angår den såkaldte reagensglasteknik, som blev offentliggjort i Ugeskrift for læger (1983; 145: 2866–7/12. September 1983)).

Spm. nr. S 303

Til *undervisningsministeren* (16/3 84) af:

Tinning (VS):

»Vil iværksættelse af behandling ved IVB-teknik (reagensglasbefrugtning) mod barnløshed efter Helsinki II-deklarationen skulle godkendes af de videnskabetiske komiteer?«